

ระเบียบกรมสรรพสามิต
ว่าด้วยการตรวจพิสูจน์ของกลาง
พ.ศ. ๒๕๖๐

เพื่อให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์ของกลางในคดีกระทำผิดตามกฎหมาย
ในหน้าที่ของกรมสรรพสามิต ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
และมีมาตรฐานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน อธิบดีกรมสรรพสามิตจึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมสรรพสามิต ว่าด้วยการตรวจพิสูจน์ของกลาง
พ.ศ. ๒๕๖๐”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันออกประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้อธิบดีกรมสรรพสามิต เป็นผู้รักษาการตามระเบียบ และมีอำนาจวินิจฉัยปัญหา
กำหนดหลักเกณฑ์ และกำหนดวิธีปฏิบัติ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ข้อ ๔ คดีกระทำผิดตามกฎหมายในหน้าที่ของกรมสรรพสามิตที่ต้องมีการตรวจพิสูจน์ของกลาง
ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจพิสูจน์ของกลางท้ายระเบียบนี้ ส่วนกรณีนอกเหนือจากที่ระบุไว้
ถือเป็นคดีที่ไม่ต้องมีการตรวจพิสูจน์ของกลาง

ข้อ ๕ หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ของกลาง

๕.๑ ให้ส่วนพิสูจน์และจัดการของกลาง สำนักกฎหมาย มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจ
พิสูจน์ของกลาง หรือดำเนินการเพื่อจัดให้มีผลวินิจฉัยของกลางของคณะกรรมการวินิจฉัยของกลางในคดี
กระทำผิดตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิตได้ทั่วราชอาณาจักร ทั้งนี้ ให้รวมถึงคดีที่โอนมาดำเนินคดี ณ
ส่วนคดี สำนักกฎหมาย กรมสรรพสามิต หรือคดีที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ของกลางในเขตท้องที่
ความรับผิดชอบไม่อาจพิสูจน์หรือชี้ชัดได้ โดยให้ผู้อำนวยการส่วนพิสูจน์และจัดการของกลาง นักวิชาการ
สรรพสามิต เจ้าพนักงานสรรพสามิต ส่วนพิสูจน์และจัดการของกลาง สำนักกฎหมาย เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่
ในการตรวจพิสูจน์ของกลาง

๕.๒ บรรดาคดีตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิตซึ่งได้เกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่า
ได้เกิดขึ้นภายในเขตท้องที่ความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ ให้สรรพสามิตพื้นที่ หัวหน้าฝ่าย
กฎหมายหรือผู้ซึ่งปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าฝ่ายกฎหมาย เจ้าพนักงานสรรพสามิต ฝ่ายกฎหมาย
เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ของกลาง

๕.๓ บรรดาคดีตามกฎหมายในหน้าที่กรมสรรพสามิตซึ่งได้เกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่า ได้เกิดขึ้นภายในเขตท้องที่ความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา ให้สรรพสามิตพื้นที่สาขา หัวหน้างานจัดเก็บภาษีหรือผู้ซึ่งปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้างานจัดเก็บภาษี เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ ของกลาง

หากของกลางในคดีใด ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ของกลางในเขตท้องที่ ความรับผิดชอบไม่อาจพิสูจน์หรือชี้ชัดได้ ให้ขออนุมัติอธิบดีเพื่อส่งของกลางพร้อมรายละเอียดให้ส่วนพิสูจน์ และจัดการของกลาง สำนักกฎหมาย ดำเนินการตรวจพิสูจน์ต่อไป

๕.๔ สำหรับของกลางในคดีใดมีความจำเป็นจะต้องตรวจพิสูจน์ในทางเคมีหรือ ทางวิทยาศาสตร์ เพื่อนำผลไปประกอบการลงความเห็นในรายงานการตรวจพิสูจน์ของกลาง ให้กลุ่มวิเคราะห์ สินค้าและของกลางมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการ

เมื่อผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ของกลางตามข้อ ๕.๑ ข้อ ๕.๒ และข้อ ๕.๓ ดำเนินการตรวจพิสูจน์ของกลางเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ให้ถือว่ารายงานผลการตรวจพิสูจน์ของกลางนั้นเป็นที่สิ้นสุด

ข้อ ๖ ให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยของกลาง ทำหน้าที่วินิจฉัยของกลาง สำหรับในคดีที่ ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ของกลางไม่อาจพิสูจน์หรือชี้ชัดได้

คณะกรรมการวินิจฉัยของกลาง ประกอบด้วย

๖.๑	ที่ปรึกษา (ผู้ทรงคุณวุฒิ) หรือรองอธิบดี
ซึ่งสั่งและปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรม
สรรพสามิตในราชการสำนักกฎหมาย	ประธานกรรมการ
๖.๒	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย หรือผู้แทน	กรรมการ
๖.๓	ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและพัฒนากิจการ
จัดเก็บภาษี ๑ หรือผู้แทน	กรรมการ
๖.๔	ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและพัฒนากิจการ
จัดเก็บภาษี ๒ หรือผู้แทน	กรรมการ
๖.๕	ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบ ป้องกันและ
ปราบปราม หรือผู้แทน	กรรมการ
๖.๖	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาและตรวจสอบทางเทคนิค
หรือผู้แทน	กรรมการ
๖.๗	ผู้อำนวยการกลุ่มวิเคราะห์สินค้าและของกลาง
หรือผู้แทน	กรรมการ
๖.๘	ผู้อำนวยการส่วนพิสูจน์และจัดการของกลาง
สำนักกฎหมาย หรือผู้แทน	กรรมการและ
เลขานุการ

เมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยของกลาง ได้วินิจฉัยของกลางเรียบร้อยแล้ว ให้เลขาธิการคณะกรรมการ จัดทำผลการวินิจฉัยแจ้งให้หน่วยงานที่ส่งของกลางหรือสิ่งของมาตรวจพิสูจน์ทราบผลการวินิจฉัย เพื่อที่หน่วยงานนั้นจะได้ดำเนินการจัดทำรายงานการตรวจพิสูจน์ของกลางต่อไป

ข้อ ๗ วิธีปฏิบัติในการตรวจพิสูจน์

๗.๑ การตรวจพิสูจน์ของกลางสำหรับคดีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนพิสูจน์และจัดการของกลาง สำนักกฎหมาย ให้ปฏิบัติดังนี้

๗.๑.๑ กรณีตรวจพิสูจน์ของกลาง ณ ที่ทำการส่วนพิสูจน์และจัดการของกลาง สำนักกฎหมาย ทั้งคดีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่หรือคดีที่โอนมาทำการพิสูจน์ ให้ผู้มีอำนาจตรวจพิสูจน์ตรวจรับของกลางตามบันทึกการตรวจรับของกลาง โดยให้ทำการตรวจพิสูจน์ตามวิธีการที่ระบุใน ข้อ ๔ และเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วให้จัดทำบัญชีของกลางและรายงานการตรวจพิสูจน์ของกลาง ตามแบบ ส.ส. ๒/๔ โดยในบัญชีของกลางและรายงานดังกล่าวให้ระบุรายการ ชนิด จำนวนของกลาง และผลการตรวจพิสูจน์

๗.๑.๒ กรณีตรวจพิสูจน์ของกลางนอกที่ทำการ ทั้งคดีที่ของกลางตั้งอยู่นอกที่ทำการ หรือคดีที่มีความจำเป็นจะต้องเดินทางไปทำการตรวจพิสูจน์ในท้องที่ความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ หรือสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา ให้เจ้าพนักงานผู้จับกุม หรือผู้มีอำนาจหน้าที่ตรวจพิสูจน์ในหน่วยงานดังกล่าว แล้วแต่กรณี เป็นผู้นำชี้ของกลางที่จะตรวจพิสูจน์ หรือจัดสถานที่ให้ตรวจพิสูจน์ โดยให้ทำการตรวจพิสูจน์ตามวิธีการที่ระบุในข้อ ๔ และเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้น ให้จัดทำบันทึกการตรวจพิสูจน์นอกที่ทำการ และบัญชีของกลางและรายงานการตรวจพิสูจน์ของกลาง ตามแบบ ส.ส. ๒/๔ โดยในบัญชีของกลางและรายงานดังกล่าวให้ระบุรายการ ชนิด จำนวนของกลาง และผลการตรวจพิสูจน์

๗.๑.๓ รายงานการตรวจพิสูจน์ตามข้อ ๗.๑.๑ และข้อ ๗.๑.๒ ให้จัดทำขึ้นจำนวน ๒ ฉบับ ฉบับแรกส่งให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีหรือเจ้าหน้าที่ดำเนินคดี เพื่อใช้แนบสำนวนการเปรียบเทียบคดี ฉบับที่สองเก็บไว้เป็นหลักฐาน ส่วนของกลางเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ให้จัดการของกลางในคดีตามระเบียบว่าด้วยการนั้น

๗.๒ การตรวจพิสูจน์ของกลางสำหรับคดีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ หรือสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา ให้ปฏิบัติดังนี้

๗.๒.๑ ให้ผู้มีอำนาจตรวจพิสูจน์ทำการตรวจรับของกลางตามบันทึกการตรวจรับของกลาง และทำการตรวจพิสูจน์ตามวิธีการที่ระบุในข้อ ๔ และเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ให้จัดทำบัญชีของกลางและรายงานการตรวจพิสูจน์ของกลาง ตามแบบ ส.ส. ๒/๔ โดยในบัญชีของกลางและรายงานดังกล่าวให้ระบุรายการ ชนิด จำนวนของกลาง และผลการตรวจพิสูจน์ สำหรับการตรวจพิสูจน์ของกลางนอกที่ทำการให้จัดทำบันทึกการตรวจพิสูจน์นอกที่ทำการด้วย

๗.๒.๒ รายงานการตรวจพิสูจน์ตาม ข้อ ๗.๒.๑ ให้จัดทำขึ้นจำนวน ๒ ฉบับ ฉบับแรกใช้แนบสำนวนการเปรียบเทียบคดี ฉบับที่สองเก็บไว้เป็นหลักฐาน ส่วนของกลางเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ให้จัดการของกลางในคดีตามระเบียบว่าด้วยการนั้น

หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจพิสูจน์ของกลาง

(แบบทำยาระเบียบกรมสรรพสามิต ว่าด้วยการตรวจพิสูจน์ของกลาง พ.ศ. ๒๕๖๐)

สินค้าสุรา			
ลำดับ ที่	ฝ่าฝืนมาตรา [บทลงโทษ]	ฐานความผิด	วิธีการตรวจพิสูจน์
๑	๑๕๓ วรรคหนึ่ง [๑๙๓]	ผลิตสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต	<p>๑. ในกรณีสุราของกลางบรรจุอยู่ในภาชนะสุรา</p> <p>๑.๑ ให้ทำการพิสูจน์ในเบื้องต้นเกี่ยวกับภาชนะบรรจุสุรา แสตมป์สุรา และฉลากปิดภาชนะบรรจุสุรา ว่าเป็นของที่แท้จริงหรือไม่ หากไม่ใช่ให้ถือได้ว่าสุรานั้นมิชอบด้วยกฎหมาย</p> <p>๑.๒ ถ้ายังไม่อาจทราบได้ ให้ทำการพิสูจน์น้ำสุราของกลางว่ามีลักษณะเช่นเดียวกับสุราที่ผลิตขึ้นโดยผู้ได้รับอนุญาตหรือไม่ โดยวัดแรงแอลกอฮอล์เบื้องต้น</p> <p>๑.๓ หากยังไม่อาจทราบได้อีก ให้ทำการวิเคราะห์ทางเคมี โดยกลุ่มวิเคราะห์สินค้าและของกลาง</p> <p>๒. ในกรณีสุราของกลางมิได้บรรจุในภาชนะสุรา ให้ทำการพิสูจน์น้ำสุราว่ามีลักษณะเช่นเดียวกับสุราที่ผลิตขึ้นโดยผู้ได้รับอนุญาตหรือไม่ และหากเป็นสุราแช่ให้ระบุไว้ด้วย</p>
๒	๑๙๑	ขายหรือมีไว้เพื่อขายซึ่งสุราที่ผลิตโดยฝ่าฝืน มาตรา ๑๕๓ วรรคหนึ่ง	ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ ๑
๓	๑๙๒	ซื้อหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่ผลิตโดยฝ่าฝืน มาตรา ๑๕๓ วรรคหนึ่ง	ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ ๑
๔	๒๐๔ (๑)	ขายหรือมีไว้เพื่อขายซึ่ง - สินค้าที่เป็นสินค้าที่มีได้เสียภาษี - สินค้าที่เสียภาษีไม่ครบถ้วน	<p>๑. ให้ทำการพิสูจน์ว่าสุราของกลางเป็นสุราประเภทใด ต้องเสียภาษีโดยวิธีใด และได้เสียภาษีโดยถูกต้องครบถ้วนแล้วหรือไม่</p> <p>๒. ให้คำนวณปริมาณน้ำสุราและค่าภาษีสุราของกลาง</p> <p>๓. หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าสุราของกลางนั้นเป็นสุราที่ผลิตขึ้นโดยผู้ไม่ได้รับอนุญาต ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ ๑</p>

ลำดับ ที่	ฝ่าฝืนมาตรา [บทลงโทษ]	ฐานความผิด	วิธีการตรวจพิสูจน์
๕	๒๐๔ (๒)	ขายหรือมีไว้เพื่อขาย โดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วย กฎหมายซึ่งสินค้า - ที่ได้รับการยกเว้นภาษี - ที่ได้รับการคืนภาษีแล้ว	๑. ให้ทำการพิสูจน์ว่าสุราของกลางมีลักษณะเป็นสุราที่ได้รับยกเว้น ภาษีสุราหรือมีสิทธิได้รับคืนค่าภาษีสุราหรือไม่ ดังนี้ ๑.๑ กรณีเป็นสุราที่ได้รับยกเว้นภาษีสุรา ให้ตรวจสอบภาชนะบรรจุ สุราว่ามีลักษณะถูกต้องตามที่อธิบดีอนุมัติหรือไม่ และได้ปิดฉลาก หรือเครื่องหมายแสดงการยกเว้นภาษีที่ได้รับอนุมัติจากอธิบดีหรือไม่ ๑.๒ กรณีเป็นสุราที่มีสิทธิได้รับคืนค่าภาษีสุรา ให้ตรวจสอบ แสดงบัญชีและฉลากปิดภาชนะบรรจุสุราว่ามีเครื่องหมายที่แสดงว่า เป็นสุราที่มีสิทธิได้รับคืนค่าภาษีสุราหรือไม่ หรือได้ใช้ฉลากใหม่ ที่มีลักษณะแตกต่างจากสุราที่ขายอยู่ในราชอาณาจักรโดยได้รับความ เห็นชอบจากอธิบดีแล้วหรือไม่ ๒. ให้คำนวณปริมาณน้ำสุราและค่าภาษีของกลาง ๓. หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าสุราของกลางนั้นเป็นสุราที่ผลิตขึ้นโดย ไม่ได้รับอนุญาต ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ ๑
๖	๒๐๓ (๑)	มีไว้ในครอบครอง ซึ่งสินค้าที่เป็น - สินค้าที่มีได้เสียภาษี - สินค้าที่เสียภาษีไม่ ครบถ้วน	ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ ๔
๗	๒๐๓ (๒)	มีไว้ในครอบครอง โดยไม่มีสิทธิโดยชอบ ด้วยกฎหมายซึ่งสินค้า - ที่ได้รับการยกเว้นภาษี - ที่ได้รับการคืนภาษีแล้ว	ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ ๕
๘	๖๔ วรรคสอง [๑๘๔ (๒)]	- ใช้แสดงบัตรพสามิตไม่ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดใน กฎกระทรวง - ใช้เครื่องหมายแสดงการ เสียภาษีไม่เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่กำหนดใน กฎกระทรวง	๑. ให้ทำการพิสูจน์ว่าสุราของกลางเป็นสุราประเภทใด ต้องเสียภาษี โดยวิธีใด และได้ใช้แสดงบัตรพสามิต หรือเครื่องหมายแสดงการเสีย ภาษีเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือไม่ ๒. ให้คำนวณปริมาณน้ำสุราและค่าภาษีสุราของกลาง ๓. หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าสุราของกลางนั้นเป็นสุราที่ผลิตขึ้นโดย ไม่ได้รับอนุญาต ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดในลำดับที่ ๑

ลำดับ ที่	ฝ่าฝืนมาตรา [บทลงโทษ]	ฐานความผิด	วิธีการตรวจพิสูจน์
๙	๑๕๗ [๑๙๖]	เปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุ สุราเพื่อการค้า	๑. ให้ทำการพิสูจน์ว่ามีการเปลี่ยนแปลงภาชนะบรรจุสุราอย่างไร ๒. หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าสุราของกลางนั้นเป็นสุราที่ผลิตขึ้นโดย ไม่ได้รับอนุญาต ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดใน ลำดับที่ ๑
๑๐	๑๕๘ [๑๙๖]	เปลี่ยนแปลงสุราเพื่อการค้า	๑. ให้ทำการพิสูจน์ว่าสุราของกลางมีลักษณะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม อย่างไร ๒. หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าสุราของกลางนั้นเป็นสุราที่ผลิตขึ้นโดย ไม่ได้รับอนุญาต ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดใน ลำดับที่ ๑
๑๑	๒๖ [๑๘๖ (๑)]	นำสินค้าที่ยังมีได้เสียภาษี โดยถูกต้องและครบถ้วน ออกไปจากโรงอุตสาหกรรม คลังสินค้าทัณฑ์บน คลังสินค้าทัณฑ์บนตาม กฎหมายว่าด้วยศุลกากร เขตปลอดอากร หรือเขต ประกอบการเสรี	๑. ให้ทำการพิสูจน์ว่าเป็นสุราที่ต้องเสียภาษีโดยวิธีใดและสุรานั้นได้เสีย ภาษีโดยถูกต้องครบถ้วนแล้วหรือไม่ ๒. คำนวณค่าภาษีสุราที่จะต้องเสีย
๑๒	๘๒ [๑๘๙]	มีไว้ในครอบครองซึ่ง - แสตมป์สรรพสามิตปลอม - แสตมป์สรรพสามิต ที่ใช้แล้วเพื่อขายหรือ จำหน่าย - มีแสตมป์สรรพสามิต ปลอมเพื่อนำออกใช้ - มีแสตมป์สรรพสามิต ที่ใช้แล้วเพื่อนำออกใช้	๑. ให้ทำการพิสูจน์ว่าแสตมป์สุราของกลางนั้น มีลักษณะเป็นแสตมป์ สรรพสามิตปลอมหรือไม่ โดยเทียบเคียงกับลักษณะและชนิดของ แสตมป์ตามที่กำหนด หากพบความแตกต่างให้ถือว่าเป็นแสตมป์ สรรพสามิตปลอม ๒. หากเป็นแสตมป์สุราที่แท้จริงให้พิสูจน์ว่าได้ผ่านการเข้ามาแล้วหรือไม่
๑๓	๘๓ [๑๘๙]	นำแสตมป์สรรพสามิต หรือเครื่องหมายแสดง การเสียภาษีที่ใช้ใน การเสียภาษีแล้วมาใช้ซ้ำ	ให้ทำการพิสูจน์ว่าแสตมป์สรรพสามิตหรือเครื่องหมายแสดง การเสียภาษีสุราของกลางนั้น ได้ผ่านการเข้ามาแล้วหรือไม่

สินค้ายาสูบ			
ลำดับ ที่	ฝ่าฝืนมาตรา [บทลงโทษ]	ฐานความผิด	วิธีการตรวจพิสูจน์
๑๔	๒๐๓ (๑)	มีไว้ในครอบครองซึ่ง - สินค้าที่เป็นสินค้าที่มีได้ เสียภาษี - สินค้าที่เสียภาษีไม่ ครบถ้วน	๑. ให้ทำการพิสูจน์ว่ายาสูบของกลางเป็นยาสูบประเภทใด ต้องเสีย ภาษีโดยวิธีใด และได้เสียภาษีโดยถูกต้องครบถ้วนแล้วหรือไม่ ๒. ให้ทำการชั่งน้ำหนักยาสูบของกลาง พร้อมทั้งคำนวณค่าภาษียาสูบ ของกลางที่จะต้องเสียหรือที่ยังขาดอยู่
๑๕	๒๐๔ (๑)	ขายหรือมีไว้เพื่อขาย ซึ่งยาสูบที่รู้ว่าต้องเสียภาษี แต่ไม่ได้เสียภาษีหรือเสียภาษี ไม่ครบถ้วน	ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดใน ลำดับที่ ๑๔
๑๖	๑๖๕ [๒๐๓ (๑)]	- มียาสูบที่มีได้เสียภาษีเกิน กว่าห้าร้อยกรัม - มียาเส้นที่มีได้เสียภาษีเกิน กว่าหนึ่งกิโลกรัม	ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดใน ลำดับที่ ๑๔
๑๗	๘๒ [๑๘๘]	มีไว้ในครอบครองซึ่ง - แสตมป์สรรพสามิตปลอม - แสตมป์สรรพสามิต ที่ใช้แล้วเพื่อขายหรือ จำหน่าย - มีแสตมป์สรรพสามิต ปลอมเพื่อนำออกใช้ - มีแสตมป์สรรพสามิต ที่ใช้แล้วเพื่อนำออกใช้	๑. ให้ทำการพิสูจน์ว่าแสตมป์ยาสูบของกลางนั้น มีลักษณะเป็นแสตมป์ สรรพสามิตปลอมหรือไม่ โดยเทียบเคียงกับลักษณะและชนิดของ แสตมป์ตามที่กำหนด หากพบความแตกต่างให้ถือว่าเป็นแสตมป์ สรรพสามิตปลอม ๒. หากเป็นแสตมป์ยาสูบที่แท้จริงให้พิสูจน์ว่าได้ผ่านการเข้ามาแล้ว หรือไม่
๑๘	๘๓ [๑๘๘]	นำแสตมป์สรรพสามิต หรือเครื่องหมายแสดง การเสียภาษีที่ใช้ใน การเสียภาษีแล้วมาใช้อีก	ให้ทำการพิสูจน์ว่าแสตมป์สรรพสามิตหรือเครื่องหมายแสดง การเสียภาษียาสูบของกลางนั้น ได้ผ่านการเข้ามาแล้วหรือไม่

สินค้าไฟ			
ลำดับ ที่	ฝ่าฝืนมาตรา [บทลงโทษ]	ฐานความผิด	วิธีการตรวจพิสูจน์
๑๙	๑๗๑ วรรคหนึ่ง [๑๙๓]	ผลิตไฟโดยไม่ได้รับอนุญาต	๑. ให้ทำการพิสูจน์ไฟของกลางว่าเป็นไฟที่กรมสรรพสามิตผลิตขึ้นหรือไม่ ๒. ถ้ามีแม่พิมพ์สำหรับพิมพ์ไฟ ให้ทำการพิสูจน์ว่าเป็นแม่พิมพ์สำหรับพิมพ์ไฟหรือไม่ ใช้ในการผลิตไฟหรือไม่
๒๐	๑๗๕ วรรคหนึ่ง [๑๙๕]	นำไฟเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาต	ให้ทำการพิสูจน์ไฟของกลางว่าเป็นไฟที่กรมสรรพสามิตผลิตขึ้นหรือไม่
๒๑	๑๗๔ วรรคหนึ่ง [๑๙๙]	ดัดแปลงแก้ไขหรือกระทำด้วยประการอื่นใดแก่ไฟซึ่งกรมสรรพสามิตผลิตขึ้นเพื่อขายอย่างไฟ	ให้ทำการพิสูจน์โดยตรวจว่าไฟของกลางนั้นเป็นไฟที่กรมสรรพสามิตผลิตขึ้นหรือไม่ และมีการดัดแปลง แก้ไข หรือทำให้ไฟนั้นเปลี่ยนแปลงไปประการใดหรือไม่ พร้อมทั้งคำนวณราคาไฟของกลาง
๒๒	๑๗๔ วรรคสอง [๑๙๙]	ขายหรือมีไว้เพื่อขายซึ่งไฟที่ดัดแปลงแก้ไขหรือกระทำการอื่นใดแก่ไฟซึ่งกรมสรรพสามิตผลิตขึ้นเพื่อขายอย่างไฟ	ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดใน ลำดับที่ ๒๑
๒๓	๑๗๓ [๒๐๓ (๑)]	มีไฟที่ยังมิได้เสียภาษีไว้ในครอบครองเกินกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบใบ	๑. ให้ทำการพิสูจน์ไฟของกลางว่าเป็นไฟที่กรมสรรพสามิตผลิตขึ้นหรือไม่ ๒. ให้คำนวณภาษีไฟของกลาง
๒๔	๑๗๒ วรรคหนึ่ง [๑๙๘]	มีไว้ในครอบครองซึ่งแม่พิมพ์สำหรับพิมพ์ไฟ โดยไม่ได้รับอนุญาต	ให้ทำการพิสูจน์ว่าเป็นแม่พิมพ์สำหรับพิมพ์ไฟหรือไม่ ใช้ในการผลิตไฟหรือไม่

สินค้าอื่นๆ			
ลำดับ ที่	ฝ่าฝืนมาตรา [บทลงโทษ]	ฐานความผิด	วิธีการตรวจพิสูจน์
๒๕	๑๘๖	- นำสินค้าที่ยังมิได้เสียภาษี โดยถูกต้องและครบถ้วน ออกไปจากโรง อุตสาหกรรม คลังสินค้า ทัณฑ์บน คลังสินค้า ทัณฑ์บนตามกฎหมายว่า ด้วยศุลกากร เขตปลอด อากร หรือเขต ประกอบการเสรี - นำเข้าซึ่งสินค้าที่ยังมิได้เสีย ภาษี	๑. ให้ทำการพิสูจน์ว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าอะไร ต้องเสียภาษี โดยวิธีใด และสินค้านั้นได้เสียภาษีโดยถูกต้องครบถ้วนแล้วหรือไม่ ๒. คำนวณค่าภาษีของสินค้านั้นที่จะต้องเสีย
๒๖	๗๐ วรรคหนึ่ง [๑๘๘]	ผลิตเครื่องหมายแสดงการ เสียภาษีจัตหะเบียนโดยไม่ได รับอนุญาต	ให้ทำการพิสูจน์ว่าของกลางเป็นเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีที่ได้รับ อนุญาตให้ผลิตขึ้นหรือไม่
๒๗	๗๖ [๑๘๙]	นำเครื่องหมายแสดง การเสียภาษีของทางราชการ หรือเครื่องหมายแสดง การเสียภาษีจัตหะเบียน ออกจากโรงงานผลิต เครื่องหมายแสดงการเสีย ภาษีโดยไม่ได้รับอนุญาต	ให้ทำการพิสูจน์ว่าของกลางนั้น มีลักษณะเป็นเครื่องหมายแสดงการเสีย ภาษีจัตหะเบียน หรือเป็นเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีของทางราชการ หรือไม่
๒๘	๗๗ [๑๘๙]	นำเครื่องหมายแสดง การเสียภาษีจัตหะเบียน เข้ามาในราชอาณาจักร โดยไม่ได้รับอนุญาต	ให้ทำการพิสูจน์ว่าเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีของกลางที่ นำเข้ามานั้น มีลักษณะเป็นเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีจัตหะเบียนที่ ได้รับอนุญาตหรือไม่
๒๙	๘๑ [๑๘๙]	ขายหรือจำหน่าย มิไว้เพื่อ ขายหรือจำหน่ายซึ่ง เครื่องหมายแสดงการเสีย ภาษีจัตหะเบียนที่ยังมิได้ใช้ โดยมิได้รับอนุญาต	ให้ทำการพิสูจน์ว่าเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีของกลางเป็น เครื่องหมายแสดงการเสียภาษีจัตหะเบียนที่ทางราชการได้อนุญาตให้ ผลิตหรือนำเข้าหรือไม่ และเป็นเครื่องหมายที่ยังมิได้ถูกนำออกใช้ หรือไม่

ลำดับ ที่	ฝ่าฝืนมาตรา [บทลงโทษ]	ฐานความผิด	วิธีการตรวจพิสูจน์
๓๐	๘๒ [๑๘๙]	มีไว้ในครอบครองซึ่ง - แสตมป์สรรพสามิตปลอม - แสตมป์สรรพสามิต ที่ใช้แล้วเพื่อขายหรือ จำหน่าย - มีแสตมป์สรรพสามิต ปลอมเพื่อนำออกใช้ - มีแสตมป์สรรพสามิต ที่ใช้แล้วเพื่อนำออกใช้	๑. ให้ทำการพิสูจน์ว่าแสตมป์สินค้าของกลางนั้น มีลักษณะเป็นแสตมป์ สรรพสามิตปลอมหรือไม่ โดยเทียบเคียงกับลักษณะและชนิดของ แสตมป์ตามที่กำหนด หากพบความแตกต่างให้ถือว่าเป็นแสตมป์ สรรพสามิตปลอม ๒. หากเป็นแสตมป์สินค้าที่แท้จริงให้พิสูจน์ว่าได้ผ่านการเข้ามาแล้ว หรือไม่
๓๑	๘๓ [๑๘๙]	นำแสตมป์สรรพสามิต หรือเครื่องหมายแสดง การเสียภาษีที่ใช้ใน การเสียภาษีแล้วมาใช้อีก	ให้ทำการพิสูจน์ว่าแสตมป์สรรพสามิตหรือเครื่องหมายแสดง การเสียภาษีสินค้าของกลางนั้น ได้ผ่านการเข้ามาแล้วหรือไม่
๓๒	๒๐๓ (๑)	มีไว้ในครอบครอง ซึ่งสินค้าที่เป็นสินค้าที่มีได้ เสียภาษีหรือเสียภาษีไม่ ครบถ้วน	๑. ให้ทำการพิสูจน์โดยพิจารณาว่าสินค้าของกลางนั้นเป็นสินค้าอะไร ต้องเสียภาษีโดยวิธีการอย่างไร ในอัตราเท่าใด ๒. ให้ตรวจสอบว่าสินค้านั้นได้เสียภาษีโดยถูกต้องครบถ้วนแล้วหรือไม่ ๓. ให้ตรวจสอบยานเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักฐานการนำเข้า ใบอินวอยซ์ หลักฐานการชำระภาษีของหน่วยงานอื่น หลักฐานการผลิต ประกอบ หรือดัดแปลง ๔. คำนวณค่าภาษีของสินค้าของกลางที่จะต้องเสีย
๓๓	๒๐๓ (๒)	มีไว้ในครอบครอง โดยไม่มีสิทธิโดยชอบ ด้วยกฎหมายซึ่งสินค้าที่ ได้รับยกเว้นหรือได้รับคืน ภาษีแล้ว	๑. ให้ทำการพิสูจน์โดยตรวจสอบว่าของกลางเป็นสินค้าที่ได้รับยกเว้น หรือ คืนภาษีในกรณีใดกรณีหนึ่งตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่อย่างไร ๒. ตรวจสอบยานเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักฐานการยกเว้นหรือคืน ภาษีว่าได้มีการปฏิบัติถูกต้องตามที่กำหนดหรือไม่ ๓. คำนวณค่าภาษีของสินค้าของกลางที่จะต้องเสีย
๓๔	๒๐๔ (๑)	ขายหรือมีไว้เพื่อขาย ซึ่งสินค้าที่เป็นสินค้าที่มีได้ เสียภาษีหรือเสียภาษีไม่ ครบถ้วน	ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดใน ลำดับที่ ๓๒

ลำดับ ที่	ฝ่าฝืนมาตรา [บทลงโทษ]	ฐานความผิด	วิธีการตรวจพิสูจน์
๓๕	๒๐๔ (๒)	ขายหรือมีไว้เพื่อขาย โดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วย กฎหมายซึ่งสินค้าที่ได้รับ ยกเว้นหรือได้รับคืนภาษีแล้ว	ให้ทำการพิสูจน์เช่นเดียวกับความผิดใน ลำดับที่ ๓๓
๓๖	๖๔ วรรคสอง [๑๘๔ (๒)]	ใช้แสดมภ์สรรพสามิตและ เครื่องหมายแสดงการเสีย ภาษี ไม่เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่กำหนดใน กฎกระทรวง	ให้ทำการพิสูจน์ว่าของกลางนั้น เป็นสินค้าประเภทใด ใช้แสดมภ์ สรรพสามิตหรือเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีเป็นไปตามกฎกระทรวง กำหนดชนิดและลักษณะของแสดมภ์สรรพสามิต และเครื่องหมายแสดง การเสียภาษีของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

บันทึกการตรวจรับของกลาง

ทะเบียนตรวจพิสูจน์ ที่ ที่ทำการ
วันที่

ได้รับของกลางตามหนังสือนำส่ง ที่
ลงวันที่ เดือน พ.ศ. จาก
เลขคดี ชื่อ - สกุล ผู้ต้องหา
ผู้กล่าวหา / หน่วยงานที่ส่ง วันเกิดเหตุ

รายละเอียดเกี่ยวกับของกลาง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ได้ตรวจรับของกลางต่อหน้าผู้นำส่งถูกต้องตามรายละเอียดดังกล่าวข้างต้น

เมื่อวันที่ เดือน พ.ศ. เวลา น.
จึงร่วมกันลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ) ผู้ส่งมอบ (ลงชื่อ) ผู้รับมอบ
(.....) (.....)

(ลงชื่อ) พยาน (ลงชื่อ) พยาน
(.....) (.....)

(๒) รายงานการตรวจพิสูจน์ของกลาง

(๓) คำสั่ง

บันทึกการตรวจพิสูจน์นอกที่ทำการ

บันทึกที่

วันที่

ตามคำร้องขอให้เปรียบเทียบคดีนอกสถานที่เลขที่ ลงวันที่.....
เดือน พ.ศ. ข้าพเจ้า ตำแหน่ง
ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจพิสูจน์ของกลาง ได้ตรวจพิสูจน์ของกลาง เลขคดี
ชื่อ - สกุล ผู้ต้องหา ผู้กล่าวหา
สถานที่ทำการตรวจพิสูจน์.....

รายละเอียดของกลาง

ลงชื่อ ผู้พิสูจน์ของกลาง
(.....)

ตำแหน่ง

ลงชื่อ ผู้นำชี้ของกลาง
(.....)

ตำแหน่ง

ลงชื่อ พยาน
(.....)

ลงชื่อ พยาน
(.....)

รายงานการตรวจพิสูจน์

ทะเบียนตรวจพิสูจน์ ที่

รายละเอียดคดี

ของกลาง / สิ่งของจาก

ผู้กล่าวหา / หน่วยงานที่ส่ง

ผู้ต้องหา

เลขคดี

วัน เดือน ปี ที่เกิดเหตุ

รายละเอียดของกลาง / สิ่งของที่ทำการตรวจพิสูจน์

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ผลการตรวจพิสูจน์

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ของกลาง / สิ่งของที่เหลือจากการพิสูจน์

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ ผู้พิสูจน์ของกลาง

(.....)

ตำแหน่ง